

§ 4 Kulturförvaltningens underlag för budget 2018 med inriktning 2019 och 2020

Dnr 1.1/936/2017

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

- 1) att godkänna förvaltningens underlag till budget för år 2018 och beräkningar för åren 2019 och 2020 samt överlämna ärendet till kommunstyrelsen.
- 2) att förklara beslutet omedelbart justerat.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2017-03-17.

Sammanfattning

Verksamhetsberättelsen för kulturförvaltningen med bokslut för 2016 och verksamhetsplanen 2017 utgör bakgrundsbeskrivning till det underlag för budget för 2018 - 2020, som ska lämnas till kommunstyrelsen inför den centrala budgetberedningen. Utgångspunkten för budgetunderlaget är kommunfullmäktiges budget för år 2017 med inriktning för åren 2018 – 2019.

Ärendet har handlagts av administrativa staben i samarbete med verksamhetsavdelningarna och kulturstrategiska staben. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen den 27 mars.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Roger Mogert (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Juliana Gristelli (V) föreslår att kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen (se beslutet).
- 2) Vice ordförande Rasmus Jonlund m.fl. (L) föreslår att kulturnämnden beslutar att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut och att därutöver anföra följande:

Avgörande för en liberal kulturpolitik är den konstnärliga kvaliteten, som politiker varken kan eller ska bedöma. Principen om armslängds avstånd ska gälla, det vill säga att det är kulturskapare och experter som fattar de konstnärliga besluten och inte politiker. Stockholms kulturliv är vida större än det offentliga Stockholms stad och de kommunala insatserna. Det fria kulturlivet är en mycket viktig del av det kulturella utbudet i

Stockholm. På dess scener visas många gånger det som ligger i respektive konstnärligt uttrycksforms framkant. Även Stockholms fria filmliv måste lyftas upp. Vi måste tillvarata kompetensen bland fristående filmaktörer i Stockholm. För att främja mångfald och skapa incitament för de fria grupperna att nå fler, öka sina intäkter och öka sitt oberoende av politiskt fattade beslut ska kulturstödet förnyas och utvecklas

Till vem eller vilka kulturstödet utdelas är idag till syvende och sist ett politiskt beslut. För att även formellt stadfästa principen om armlängds avstånd ska kulturnämnden under 2017 påbörja ett arbete med att istället inrätta en fond för kulturstödet. Kulturnämnden utser fondens styrelse, fastslår kriterier, anslår och fastställer budget men besluten om vem eller vilka som ska tilldelas stöd tas av fonden och ej av politikerna i nämnden.

Höga lokalkostnader blir en allt större utmaning för kulturutövare i Stockholm. Detta samtidigt som staden växer, stockholmarna blir fler och kulturverksamheter behöver växa och moderniseras. Idag går en stor del av det kulturstöd som staden delar ut till lokalkostnader. Liberalerna har bland annat föreslagit ett gemensamt scenkonsthus i Stockholm för kulturaktörer som saknar egna scener och lokaler. På så sätt skulle mer pengar kunna gå till kultur och mindre till lokaler.

Vad gäller kulturnämndens investeringar inom fastighetsnämndens budget är kostnadsutvecklingen för flertalet av byggprojekten oroande. Nästan alla projekt som initieras blir väsentligt mycket dyrare mellan inriktnings- och genomförandebeslut, många blir till och med dubbelt så dyra som man från början räknade med. Stadsmuseets renoveringskostnader ökar med över 40 %, och kostnaderna för Liljevalchs upprustning och renovering har hittills ökat med över 50%. Detta är enbart två av flera exempel i närtid. Kostnadsökningar av detta slag riskerar dels tränga undan andra viktiga investeringar på kulturområdet, och dels leda till att de fasta kostnaderna för verksamheterna ökar. Vi ska såklart ha fina och moderna lokaler för våra kulturverksamheter, men vi måste ha råd att fylla dem med innehåll också.

Till sist, för oss liberaler är biblioteken ryggraden i bildningssamhället. Ordningsproblemen och bristen på trygghet ökar, och är en av de största utmaningarna för Stockholms bibliotek framöver, och något som majoriteten måste arbeta för att komma tillrätta med.

- 3) Sophia Granswed m.fl. (M) föreslår att kulturnämnden beslutar att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut och att därutöver anföra följande:

Föreliggande ärende förhåller sig till de ekonomiska ramar och de mål som anges i kommunfullmäktiges budget. Vi har reserverat oss mot såväl budgeten som verksamhetsplanen för 2017 och har skiljaktig mening avseende inriktningen i budgetplaneringen för kommande år.

Stockholm är Sveriges kulturella centrum. Kulturen frodas i storstaden och gör att människor växer. Stockholms kulturpolitik ska premiera det fria kulturlivet och tillgängliggöra stadens kulturarv. Dessvärre hotar den rödgrönrosa majoriteten att sätta stopp för detta.

Vi är bekymrade över att den majoritetens kulturpolitik riskerar urholka kulturen snarare än att stärka och utveckla den. Istället för att lägga fokus på att öka kulturutbudet och tillgängliggöra kulturen för fler så väljer den rödgrönrosa majoriteten att satsa på ideologiskt prioriterade frågor så som sänkta avgifter till kulturskolan för alla, slopade intäkter för stadens egna museer samt försämringar av kulturstödet.

Moderaterna har länge kritiserat dessa prioriteringar och har redan tidigare konstaterat att vi i all väsentlighet hade rätt. De sänkta avgifterna i Kulturskolan har inte lett till att många fler barn och unga hittade till verksamheten, de slopade entréavgifterna på museerna ledde inte till nya besökarmålgrupper utan snarare riskerar det istället att slå ut privata muséer. Vi menar att staden har ett ansvar att bredda kulturutbudet inom den egna verksamheten, men också att skapa goda förutsättningar för externt finansierad kultur.

År 2015 sänkte majoriteten avgifterna till kulturskolan samtidigt som man utökade antalet platser i verksamheten med motiveringen att man på så sätt skulle nå fler barn i socioekonomisk svagare områden. Vi framförde redan då att riktade insatser till dessa grupper hade varit effektivare. Trots att fler barn går i kulturskolan idag, har den planerade stora tillströmningen av barn och unga i socioekonomiskt svagare områden uteblivit, och antalet deltagare i kulturskolan har endast ökat marginellt. I Kulturförvaltningens tidigare redovisningar finns inga presenterade siffror som visar att barn och unga i socioekonomiskt svagare områden har nåtts i någon större utsträckning, vilket var tanken med avgiftssänkningen. Tvärtom når Kulturskolan till exempel endast 1,1- 1,3 % av barnen i Tensta/Rinkeby, vilket är långt under målet om 9 %.

Det är dock glädjande att läsa att e-bokutlåningen ökar. Satsningarna på biblioteken är bra, men det är viktigt att biblioteken finns tillgängliga för alla. Därför anser vi att stadens biblioteksverksamheter även ska öka tillgängligheten genom förbättrade öppettider.

Innan maktskiftet i staden satsade Alliansen på att tillgängliggöra stadens bibliotek, bland annat genom att inrätta de så kallade tunnelbanebiblioteken. Dessa finns idag i anslutning till flera tunnelbanestationer i Stockholm. Det är en positiv utveckling, men vi kan ännu mer. För många skulle det underlätta vardagspusslet om biblioteken hade morgonöppet med start från klockan sju. Det måste vara möjligt för stockholmarna att låna böcker eller besöka biblioteken innan jobbet, skolan eller förskolan.

Investeringarna i Stadsmuseet, Medborgarhuset och utbyggnaden av Liljevalchs har ökat kraftigt och Stadsbibliotekets upprustningsalternativ ska nu utredas. Dessa verksamheter utgör viktiga delar i Stockholms kulturliv och att gå vidare med utvecklingsplanerna är både välkommet och välbehövligt. Kostnadsutvecklingen för dessa projekt är dock oroväckande höga. Samtidigt kommer den årliga hyresökningen för dessa verksamheter uppgå till 60 mnkr från år 2019. Kraftiga kostnadsöverskridanden riskerar att tränga undan andra viktiga investeringar inom kulturområdet, vilket är mycket olyckligt. Vi förutsätter nu en strikt kostnads kontroll, att framlagda kalkyler håller och att eventuella tillkommande kostnader hanteras inom projekten genom omprioriteringar.

Återigen kan vi notera att förvaltningen i underlaget uttrycker oro inför sjukfrånvaron. Detta togs upp redan förra året, men trots det så har vi inte sett några konkreta förslag från majoriteten om hur man avser komma tillrätta med detta. Inom kulturnämndens ansvar anser vi t ex att man måste ta krafttag mot de ordningsproblem och störningar som finns inom flera verksamheter och som skapar oro bland personalen och i förläningen leder till sjukskrivningar.

Vi ser också oroväckande på utvecklingen där kulturförvaltningen tvingas öka sin säkerhetsmedvetenhet och sina säkerhetskostnader till följd av en orolig omvärld, som delvis hotar det fria ordet och uttrycket. Det kan vi aldrig acceptera och det är viktigt att staden står upp för dessa frågor. Lika viktigt är det också att arbeta med trygghet och säkerhet i samband med kulturevenemang och där det är prioriterat att alla besökare kan känna sig trygga och välkomna.

Trygghetsarbetet gäller även biblioteken där antalet anmälningar sticker ut. Det är viktigt att bibliotekspersonal har stöd och uppbackning av arbetsgivaren och att fridstörare avvisas. En lösning vore att i extrema fall av upprepade fridstörningar utan bättring, och efter noggrann prövning, kunna stänga av enskilda besökare. Vi har länge drivit på för att staden ska kunna ta in ordningsvakter för att förebygga oroligheter och förhindra ordningsstörningar och det är oroande att inriktningen till budget hänvisar till ordningsvaktshållning som ”falsk trygghet”. Stadens arbete med evenemang ska vara målinriktat och fokuserat på att göra Stockholm till en bättre evenemangsstad. Med Alliansens evenemangsstrategi arbetade staden mot det övergripande målet att Stockholm skulle vara en evenemangs- och upplevelsestad i världsklass till 2030, en ambition som majoriteten nu inte har i den nya evenemangsstrategin. Vi hade hellre sett en vassare målbild med högt uppställda och utvärderingsbara mål att arbeta mot. Evenemangsstrategin tar inte tillräcklig hänsyn till att olika evenemang har olika skäl till att få stöd av staden. Vissa bör stödjas för sin förmåga att inbringa inkomster, andra för att det främjar Stockholms varumärke i världen. Strategin saknar ett tydligt fokus och en tydlig målbild.

För oss är det viktigt att kulturen är tillgänglig för så många som möjligt, därför ska också resurserna prioriteras därefter. Kulturen har även en viktig roll att spela när det gäller att skapa en levande stadsmiljö och bör vara ett naturligt inslag i planeringen av nya stadsdelar.

Beslutsgång

Ordföranden Roger Mogert (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Roger Mogert (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Juliana Gristelli (V).

Reservation

Vice ordförande Rasmus Jonlund m.fl. (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Sophia Granswed m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordförande Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Juliana Gristelli (V) enligt följande:

Stockholms kulturliv ska växa i takt med staden. Utöver att staden växer i antal invånare präglas Stockholm av ökad mångfald vilket kräver ett kulturliv som i ökande grad speglar

exempelvis olika åldrar, ursprung, mobilitet, ekonomi, geografisk spridning och konstnärliga preferenser. I ett Stockholm för alla ska alla kunna delta, skapa och uppleva ett angeläget och kvalitativt kulturutbud. Under året inväntas en rad utredningar och förarbeten vilka alla kommer att berika staden men även medföra framtida budgetkonsekvenser. Däribland den under året påbörjade planeringen inför öppnandet av ett nytt kvinnohistoriskt museum och kulturcentrum. Planeringen av detta ska ske i bred samverkan med exempelvis stat, landsting, civilsamhället och forskarvärlden.

Ersättaryttrande

Sofia Lundin (Fi) instämmer i särskilt uttalande från ordförande Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Juliana Gristelli (V).

Ulf Lönnberg (KD) instämmer i förslag till beslut från Rasmus Jonlund m.fl. (L).